

KS. EUGENIUSZ DUTKIEWICZ SAC

DUSZPASTERSTWO HOSPICYJNE

(Komunikat)

Termin „hospicjum”, podobnie jak „*hospitalis*” – „szpital”, pochodzi od łac. słowa „*hospes*” – „gość”, „gościna”. Pragnienie, aby miejsca, gdzie umierają chorzy, stały się gościnnymi „izbami”, przyświecało dr Cecily Saunders, kiedy otwierała w Londynie w 1967 r. Hospicjum św. Krzysztofa, przeznaczone dla chorych umierających. Hospicjum to zapoczątkowało szybki rozwój ruchu hospicyjnego w Europie Zachodniej, Ameryce Północnej, Australii.

Tradycja tego ruchu sięga średniowiecznych izb gościnnych, tzw. hospicjów, które istniały przy klasztorach. Izby te były przeznaczone do goszczenia i opatrywania strudzonych oraz chorych pielgrzymów. Z czasem hospicja służyły także za szpitale w czasach wielkich i śmiertelnych epidemii oraz wojen.

Współczesna opieka i towarzyszenie umierającym stały się nową specjalnością medyczną, zwłaszcza wobec coraz większej liczby zachorowań na raka i AIDS. Jednocześnie opieka i towarzyszenie umierającym jest nową dziedziną pastoralną. O potrzebie istnienia tej dziedziny duszpasterstwa mówili biskupi zgromadzeni na Konferencji Biskupów Europejskich w Rzymie w 1989 r., uznając duszpasterstwo hospicyjne za jeden z aspektów ewangelizacji Europy.

Duszpasterstwo hospicyjne to troska Kościoła o człowieka będącego na granicy życia i śmierci. Umierający w hospicjum to człowiek w terminalnym okresie choroby nowotworowej oraz AIDS. To człowiek, który bardzo cierpi, który kończy życie – jest tego świadomy, dlatego spotyka się z Bogiem i wiecznością.

Okazanie szczególnej serdeczności wobec chorych (opieka hospicyjna) oraz otoczenie płaszczem opieki – „*pallium*” (opieka paliatywna) chorego w celu złagodzenia jego cierpień ukształtowały powinności ludzi zdrowych oraz pracowników służby zdrowia wobec „umierających”. Tymi powinnościami są:

- towarzyszenie choremu na drodze jego umierania przez zespół lekarzy i pielęgniarek oraz przez duchownego;
- dyspozycyjność zespołu dla chorego przez całą dobę;
- praca w zespole – lekarza, pielęgniarki oraz duchownego z rodziną chorego.

Opieka hospicyjna – to przede wszystkim opieka w domu, gdzie umierający odchodzi z życia wśród swoich bliskich.

O jakim środowisku duszpasterskim mówi się w opiece hospicyjnej?

Środowisko tworzą chorzy, rodziny tych chorych, lekarze, pielęgniarki i wolontariusze. Jest to środowisko integralnie z sobą związane w pełnionych funkcjach i rolach, a skupione – jakby przy ołtarzu – przy łóżku, na którym umiera człowiek. Chory w swojej agonii, konaniu i śmierci przypomina Jezusa na Golgocie. Rodzina zaś, która stoi pod krzyżem cierpienia swojego bliskiego, jest jak Matka Boża stojąca pod krzyżem swojego Syna. A zespół hospicyjny, który pomaga nieść krzyż cierpienia chorego i jego rodziny, jest jak Weronika ze stacji

drogi krzyżowej. Środowisko – poza usługami medycznymi oraz opiekuńczą i duchową posługą choremu – wpisane jest w rzeczywistość zbawienia.

Sens duszpasterstwa hospicyjnego wypełnia się również w tym, aby w miarę ludzkich sił i z pomocą Bożą minimalizować takie zagrożenia, jak:

- utrata wartości chrześcijańskiego sensu cierpienia wobec długofalowego znoszenia bólów choroby nowotworowej; kto umierającemu wskaże krzyż?
- utrata wartości życia (eutanazja stosowana przez niektóre środowiska Zachodu);
- utrata wartości powołania wśród pracowników służby zdrowia w konfrontacji z wprowadzeniem rynku usług medycznych;
- utrata wartości sensu „bycia” przy umierającym zarówno przez lekarza, rodzinę i kapłana.